

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M en R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum

26 maart 2024

Onze Referentie

Min-BuZa.2024.981

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

M, 27 maart 2024

Plandatum/Deadline Kamer

MR en TK, 5 april

nota

Aanvullende artikel 100 brief maritieme veiligheid Rode Zee

Aanleiding

- Afronding van het onderzoek naar een mogelijke bijdrage van Zr.Ms. Karel Doorman.
- Artikel 100-brief d.d. 8 maart jl. inzake een bijdrage aan maritieme veiligheid in de Rode Zee d.m.v. inzet van Zr.Ms. Tromp. In deze brief werd tevens aangekondigd dat het kabinet voornemens is om het schip Zr.Ms. Karel Doorman in te zetten voor Operatie Aspides (*direct support*) en OPG (*associated support*).

Geadviseerd besluit

- Instemmen met de inzet van Zr.Ms. Karel Doorman in de Rode Zee t.b.v. Operatie Aspides (*direct support*) en OPG (*associated support*).
- Instemmen met bijgevoegde aanvullende artikel 100-brief en verzending naar TK op 5 april a.s.

Kernpunten

- Strategische doelen NLse inzet Rode Zee: het bevorderen van vrije doorvaart en de bescherming van scheepvaart in de Rode Zee. De Rode Zee is een cruciale route voor de scheepvaart tussen het Suezkanaal en de Indische Oceaan. Een veilige doorvaart door de Rode Zee is dan ook een direct Nederlands en Europees belang. Het overkoepelend Nederlands doel is bijdragen aan de de-escalatie in de regio.
- Zr.Ms. Karel Doorman: Het schip levert *direct support* aan Operatie Aspides. Het schip zal bijdragen aan bevoorrading op zee (tankercapaciteit) en faciliteiten bieden voor medische ondersteuning (Role 2). De tankercapaciteit en medische capaciteit zal ook beschikbaar zijn voor de landen die deelnemen aan OPG (*associated support*). Vanwege de logistieke beperkingen in het gebied en de grote afstanden naar ziekenhuizen is er grote behoefte aan deze capaciteiten. De EU heeft in haar uitvraag naar lidstaten voor bijdragen aan Operatie Aspides specifiek om logistieke en medische capaciteit verzocht.
- Parlementair proces: na het informeren van de Kamer middels een artikel 100-brief, geagendeerd voor de MR van 5 april, dient een Kamerdebat plaats te vinden voorafgaand aan de inzet in de Rode Zee. De passage door het Suezkanaal, Veiligheid van de staat wordt als start

van de inzet gehanteerd. Na politieke besluitvorming zal Zr.Ms. Karel Doorman op 21 april as. vertrekken uit Den Helder.

Datum

26 maart 2024

Onze Referentie

Min-BuZa.2024.981

Toelichting

Operatie Aspides

C2

- Bij operatie Aspides coördineert de staf aan boord van het vlaggenschip (het FHQ), onder leiding van het operationeel hoofdkwartier in Griekenland, de inzet van de deelnemende schepen. De operatie beschikt over een omgevingsbeeld dat is opgebouwd met de eigen sensoren van de eenheden binnen de operatie. Tussen OPG en Operatie Aspides wordt ook informatie gedeeld.

Veiligheid

- De grootste dreiging tegen de scheepvaart op de Rode Zee gaat uit van de Houthi's. Zij beschikken, mede door Iraanse wapenleveranties, over aanzienlijke middelen en mogelijkheden om schepen in de Rode Zee aan te vallen en de doorvaart te verstoren.
- Vanwege de significante dreiging ten aanzien van schepen in bepaalde delen van de Rode Zee, is het voor Zr.Ms. Karel Doorman risicovol om in deze delen zelfstandig te opereren ook omdat het een logistiek schip is en geen luchtverdedigings- en commandofregat zoals Zr.Ms. Tromp. Indien inzet van Zr.Ms. Karel Doorman in deze gebieden gewenst is, is begeleiding door een of meerdere fregatten noodzakelijk als bescherming. Mocht deze begeleiding niet beschikbaar zijn, dan zal Zr.Ms. Karel Doorman buiten deze gebieden met significante dreiging blijven. Dit is gecommuniceerd aan het FHQ.
- De eenheid is getraind om met de risico's in het gebied om te gaan en beschikt over zelfverdedigingsmiddelen om zich te kunnen verdedigen tegen nabije dreiging.

Medisch

- De medische capaciteit bestaat uit: 4x trauma opvangbed, 2x OK, 5x IC bed, 10x verpleegbed. Tevens röntgencapaciteit, operationeel laboratorium, sterilisatie en militaire bloedbank. Daarbij spoed tandheelkundige zorg. En een *aeromedical evacuation team* ten behoeve van MEDEVAC per boord helikopter. In totaal +/- 50 personen medisch personeel.

Internationale en diplomatieke belangen

- Er wordt nu gepland met twee opties. Of het volledig nationaal invullen van de medische capaciteit, dit zorgt voor verdringingseffecten. Of het gecombineerd, zowel nationaal als internationaal

Internationale en diplomatieke belangen invullen van de medische capaciteit.

Verdringing

- Het leveren van Nederlandse medische personele capaciteit zorgt voor langdurige verdringing op vervolg-gereedstelling voor de *role 2 enhanced* (R2E) voor het NATO force model (beoogd gereed januari 2025). De exacte verdringing is op dit moment niet bekend.

Financiële overwegingen

- De additionele uitgaven voor de Nederlandse bijdrage aan Operatie Aspides en OPG zijn geraamd op ongeveer EUR 21 miljoen.
- De uitgaven voor de inzet van de Zr.Ms. Karel Doorman van april tot en met augustus 2024 bedragen EUR 20,5 miljoen.
- Voor de raming van de inzet van de Zr.Ms. Karel Doorman is in de planning als uitgangspunt opgenomen dat de Role 2 uit 48 Nederlanders bestaat (twee chirurgische teams), dat er een Cougar-helikopter aan boord is met een crew van 25 personen en twee personen ten behoeve van de MEDEVAC-capaciteit.
- Daarnaast heeft reeds politieke besluitvorming plaatsgevonden over de toewijzing van maximaal vijf stafofficieren aan Operatie Aspides, voor de plaatsing op het OHQ in Larissa in de periode van februari 2024 en februari 2025, en over de toewijzing van maximaal twee stafofficieren aan OPG, voor de plaatsing in het CMF in Bahrein in de periode tot en met september 2024. De additionele uitgaven voor de stafofficieren voor Operatie Aspides en OPG zijn geraamd op respectievelijk EUR 0,25 miljoen en EUR 0,3 miljoen (deze EUR 0,3 miljoen is al gedekt en is geen onderdeel van bovengenoemde kostenraming).
- Alle bovengenoemde kosten en uitgaven worden gefinancierd uit het Budget Internationale Veiligheid (BIV). Om de uitgaven in 2024 in te passen, wordt een deel van de voorzienbare uitgaven van de inzet van Zr.Ms. Tromp, ten behoeve van OPG, naar 2025 geschoven. Dit is mogelijk omdat de vervangingsuitgaven van de kapitale munitie (raketten) niet geheel in 2024 moeten worden gedaan.
- Het BIV kent door de bijdrage aan OPG en Operatie Aspides nog maar een beperkte vrije budgettaire ruimte voor nieuwe missiebijdragen in dit jaar; het BIV 2024 is met deze bijdrage vrijwel uitgeput.

Juridische overwegingen

- Deelname aan Operatie Aspides door Zr.Ms. Karel Doorman zal plaatsvinden met een EU-geweldsinstructie, gestoeld op het algemeen erkende recht op ad-hoc zelfverdediging.

Datum

26 maart 2024

Onze Referentie

Min-BuZa.2024.981